

Előfizetési díj:

A kiadó-hivatalban egész évre . . . 5 fr. 50 kr.
 Hához vagy postán küldve . . . 6 „
 Félévre . . . 3 „
 Évnegyedre . . . 1 „ 50 kr.

Hirdetések díja: minden hathasábos petit
 sor egyszeri igtatásánál 5 kr., többször-
 rinél 4 kr. Bélyegdíj 30 kr.

NYIR.

SZABOLCSMEGYE ÉS A HAJDU-KERÜLET KÖZLÖNYE.

Külföldre nézve kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad: Zeisler M. Pesten.

Fel, magasra a zászlót!

Gondterhes idők jönnek... A pártok lelke vizsga szemekkel néz előre: az egyik epedve kér az égbe szivárványt annyi hányatás, annyi mellőzés után... kér és remél; a másik halványan, görcsös karokkal ragaszkodik trónja lábaiba, rettegve őrzi vívmányai babérját redődült homlokán — oly halvány, ugy remeg...
 Az egyik remél, a másik remeg... Istenem! pedig egy mindkettő előtt a cél — a drága haza boldogulása.

Baj-e az, ha más-más ösvényen törünk a világló célpont felé? Csak hassunk, csak munkáljunk szent akarrattól dagadó kebelrel, a jó — és nemesért hevülő lélekkel!

Baj-e az ha az imádott anyát minden gyermek saját keblének tiszta virágaival akarja felkoszoruzni? Csak aztán legyen tiszta, szeplőtelen az érzelmek és eszmék ezen koszorúja... legyen tiszta és üdvreható!

Párt...! irtóznak téled, pedig te szükséges rossz vagy... Igen, legyen is párt, de melynek lelke a jobbratorés, a nemes verseny, az emelkedett küzdelem legyen a zászlón hordott istenséget soha el nem hagyva, soha el nem árulva... legyen üdvös pártküzdelem! E jelszónak minden társadalmi együttlében, a hol csak a gondolatoknak, érzelmeknek és meggyőződésnek szabadsága van — tisztelve kell lennie. E nélkül nincs az az egymást váltó és üdítő derület és borulat, mely társadalmi életünkben ép oly szükséges,

aldó és termékenyítő mint a nagy kültermészetben.

Kinek jutna eszébe elátkozni a mennydörgést és villámlást azért, mert az egyik dítető esőt, a másik légüdülést hozott?! Ezt legfeljebb a zavart lelkiismeret tenné, mely büne érzetében minden pillanatban attól fél, hogy a kilobbanó villám agyonsújtja. Már a kik találva érzik magukat megbocsásásnak, de én hasonló félelmet olvasok ki azon sorokból, melyeket a „Nyir“ 28-ik számában 17 igen tisztelt nyiregyházi polgár közrebocsátott.

Látszik a közlemény szelleméből, hogy e szózatot a rémület legelső pillanata szülte: mindent oly védhetetlen fekete színben lát az idézett ciklik, mintha a fény sugar csupa ördög parányokból állana, ugy érzi mintha már a házfedele égne és tüzet, vizet, harangot mind egyremásra kiabál, csupán csak azon gyöngye szellelőhelet alapján, hogy: ugy értesültünk stb.“

Az én szegény fejem csak egygyel — a többek közt — nincs tisztában, azzal: vajjon ezen rémült szózatban a félelem vagy az arrogancia-e nagyobb?

Oly magasra emelt homlok, oly duzzadt ajak beszél belőle, a mely csupán és csak is egyedül ért ahoz, hogy mikor van mindennek a maga ideje.“

Más oldalról pedig ugy remeg — a lelkemadta — mint a nyárlevél, mert már lázában a szenvedő képzelet megtépett „békéről“, „felzavart köznyugalomról“, idő- és munkaölés-

ről álmodozik, e visiót aztán felpántlikázza „pártszenvedélyvel“, „önző érdekekkel és átkos visszavonásokkal“ és hogy koronája legyen az egésznek: „hiu ábrándképeket“ tüz fejére aztán ugy küldi a cifra mumust a „Polgártársak“ ijesztésére, végre szól ünnepliesen; mint egy evangéliom: „szólunk hozzátok: halgassatok meg!“

Igy jár az a ki megijed a maga árnyától is; mert uraim! tegyék lelkiismeretük felé kezeiket: ha van egy szikrája keblöklen az igazság és hon szeretetének, akkor önmaguknak el kell itélniök azt a légbőlkapott gyanúsítást, mintha az üdvös mozgalomban, melyet elkarhóztattak jóelőre néplázítás és kedélyvesztegetés volna.

A „Baloldali kör“ programjával a nyilvánosság elé lépett először, hogy egy élni akaró testnek a szülemését tudtul hozza és a szabad meggyőződést zászló alá hívja, másodsor, hogy szemébe kaczagjon igaz elveivel azon kislelki ijedelemnek, melynek legelső gyümölcse a gyanúsítgatás, a kigyót-bekát kiabálás volt.

Előttünk e program, — nézzük mi van benne?

Mindjárt homlokán rámutat a törvényre, mely az állampolgár elé a jog kíséretében erkölcsi köteleességet szab, miszerint szabad, önkebléből merített indokok alapján és nem pedig aljasan félvezetett vagy megvásárolt lélekkel igyekezzék „a haza sorsára befolyani“.

Társadalmi erkölcsöt kíván tehát, mi-

dön e kötelesség szivrekötésével a polgárnak tiszta, nyugodt, az áldás munkáján ható lelkiismeret akar biztosítani.

De másodsor humánus szempontból csak tisztelnünk kell azt az emelkedett irányt, melyet a lelkiismeret követő polgár elé jelöl, midőn őt arra hívja fel, hogy: légy ember, — a magad szabad embere és nem mások hitvány uszályhordozója. Neked is van fejed, szived: szólj hozzá egyéni méltóságod és benső sugalmaid értelmében az elvekhez, melyeknek tisztázása és nemesbitése társadalmi hivatásod és kötelességed.

Add meg magadnak és ismerd el magadban — honpolgár — azt a tiszteletet és felelőséget, melyet a társadalmi kötelekek állásodhoz természet-szerűleg fűznek. Tanuld magadat becsülni az által hogy szabad, független lélekkel szolgálod a közboldogulás érdekeit; tanuld önértedet erkölcsi büszkeségét ismerni azon hatás akaratában, hogy a törvényekbe saját józan lelkedet ültetd át; tanuld tisztelni magad, mint a törvények, az álladalmi erkölcs és jólét áldásteljes forrását.

Ily lelkiismeretre ébresztést, ily erkölcs tanítást, ily önértetre hívást hirdet a program szelleme... van-e ebben rozszakaró nyugalom-zavarás, tisztelt 17 polgár?!

Lássuk tovább!
 Mint tárgyilagos igazságot állítja fel a tétel, „hogy elébb az elveket

TÁRCZA.

A varsói menekültek.

Történeti beszély
 Gyöngyösi Sámueitól
 (Vége.)

XVI.

Zug a vészharang a széles Magyarorszában mindenütt!... Magasan lobognak a felgyújtott falvak lángjai, pirosanak a vérrrel áztatott mezők füvei; haldokló nyögése, sebesültek jajkiáltása hangzik; a romlás, pusztulás angala tartja diadalünnepeit!

A szétáradó tűz már a szabadság templomát fenyegeti!

Zug a vészharang — siessetek megmen-teni!...

Im jó valaki, a többiek vállain, soknak épen nyakára hágyva felemelkedik a templom ormaira; oly magasan áll, minő magason ember valaha csak állhatott!

Mentsd meg, oh ember! mentsd meg e drága szent templomot, neked hatalmad van reá, s örökre áldani fog nemzeted!...

De az új Herostratus a magasban gúnyosan kaczag, kinyújtja áruló kezét, s a győzelmes harczoknak a templom ormán lengő véres zászlaját örülten rongy-foszlányokká tépdeli, tüzet vet a tetőre, a templom pusztító lángokban fellebög, a lángok közé dobja a zászló rongyait s egy ördögi mosolyal ajkain, mint jött — eltávozik!

Légy átkozott! Légy átkozott!! kiáltják utána tompa morajjal s a templom védői rettegve futnak szerteszét.

De hajh! benn a szent oltár előtt még sokan imáznak, fussatok, fussatok, mert reátok omlik a boltzat!... Már késő... futni nem lehet, a templom összedől, oltár és templomfalak fejékre hullanak, kiszenvednek, és lesznek ezernyi vértanúk!

Sötét van a hazában, és a sötétben nem láthatni egyebet, mint megtelt börtönöket, verpadokat, bakók kezében villámló bárdokat és a megszámlálhatatlan vértanúk behúnyt szemeit!

Ilyen volt a magyar szabadságharcz végkifejlődése! Árulás buktatta meg a szent ügyet. A kik annak idejében nem menekülhettek a véres boszu elől, elvérzettek sokan ifjan, sokan az élet delén megtört kebelrel, mert azon tudatot sem vihették sirjokba, hogy életök árán az imádott hazát megmenthették; mások súlyos börtönre vettek s porba látták hullani dicőségök babérjait.

Ha valakinek érdekében volt a boszu előli menekülés: a lengyelek oly helyzetben voltak, hogy nekik futniok kellett, mert a fegyverlettel épen az orosz seregek előtt történvén, ők ha foglyokul esnek, nem csak kegyelmet nem reménylhetének, de kétszeres boszútól kellett rettegniök; nagy mértékben voltak kitéve ennek különösen Uminszki és Osztrovszki — mint szibériai száműzött szökevények; — mihelyest látták, hogy a szabadság szent ügye Magyarországon megbukott, a menekülésre kínálkozó legelső alkalmat fel is használták s Törökönba menekültek.

A grófnök ismét árván elhagyatva maradtak. Szabad hazát kerestek, hol nem fogják hallani a rabszolgaság lánczörgéseit, az ártatlanul üldözöttek eget verdeső jajkiáltásait, a legyilkolt áldozatok halálnyögéseit: és a mi elől futottak, mindazt még irtózatossab alakban látták maguk körül testet ölteni. El kellett magukat rejteni oly vidéken, hol még ismeretlenek valának, nevöket, nemzetöket meg kelle tagadniök, hogy az árulás ellen biztosíthassák magukat.

Igy éltek ők elrejtözve, csendesesen, munkálva a napi élelemért, csak egy-két házat látogattva, hol a teli estéket bizalmas beszélgetés közben eltölthették; ily alkalmakkor lehullottak róluk a tartózkodás lánczai s könyözöz szemekkel mondták el hányatott életök elmúlt történeteit; beszéltek a jövő reményeiről, szép volt ilyenkor látni a felmagasztosult Hedviget, midőn hazájáról beszélt, lelkesült szemei villámokat szórtak, de a villámfény után megeredt az elborult lélek vastag felhőnek zápora, ismét hallgatag lett, s csak bús sóhajtásait lehetett hallani.

Fájdalmukat tetézte a bizonytalanság kedvesei sorsa felől, mert menekülésükről biztos adatnak még nem voltak birtokában. De túrték

és reménylettek! A hü Jozefina most sem hagyta el öket, megosztotta velök a nyomort, s mig napközben minden szolgálatot elvégezett, estétkint együtt varrogatott úrnőivel s a kész műveket másnap elárusítgató. Az elhagyatottság e napjaiban csak az vala reájuk nézve megnyugtató, hogy mindketten neki edzöttek a szenvedéseknek s Adel grófné is nyugodtan viselte fájdalmait.

A hol laktak, szomszédai, ismerőseik a tisztelet és szivesség minden jeleivel vették körül, mindenki vigasztalta, bátorította öket, boldog volt, a ki e szenvedő arcok ajkaira egyegy derült mosolyt volt képes varázsolni.

Azok között, kiket a grófnök gyakoribb látogatásaikkal s bizalmokkal tisztelt meg, egy volt e sorok irójának egyik közeli rokona is, hol gyakran volt szerencséje találkozni velök; itt hallotta saját ajkairól e történetet, életök történetét, s midőn azt közrebocsátani magát elhatározá, sokkal szentebbeknek tartá e nemes keblek fájdalmát, mintsem hogy költeményekkel toldotta volna meg a különben is szivrázó élet-történetet.

Igy múlt el a szabadságharcz utáni első tél, eljött a tavasz, virágaival felpompázta az elhullott bajnokok és vértanúk jeltelen sirjait; nagyszerű volt a természet feltámadása dermedtségének álmaiból, de nem támadtak fel vele az elhullott bajnokok, nem éledtek fel a a porba hullt remények!

Virágos volt a mező, de a grófnök nem vetették le a gyászruhát, melyet folytonosan viseltek. Nem hozott a tavasz semmi hírt, semmi vigasztalást!

Egy májusi napon csak eltűntek a vidékből, senki nem tudta megmondani, hova merre mentek. Kik ismerték életök történetét, remegve gondoltak reá, hogy vajjon nem árulta-e öket el valaki? Semmi jel nem volt, mely nyomukra vezethetett volna!

Évek múltak el s a jó varsói grófnokról már csak olykor-olykor emlékeztünk meg, mint valami álomképről, melynek borzalmas jelenetei fájdalmas nyomokat hagytak a kebelben: midőn 1854 július havában említett rokonom, a kinél oly sok jó órát töltöttek a grófnök, követező tartalmú levelet kapott:

Páris, jul. 17. 1854.

„Kedves barátnóm!
 Midőn bujdosásunk kínos napjaiban a kegyed hajlékában oly sokszor találkoztunk a részvét melegével, s oly sokszor láttuk bánatunk felhőit szétfoszladozni: ígéretet tettem, hogy ha Isten hányatott élethajónkat békés partokra vezérel s lecsendesülnek a fájó szív kina — tudósítani fogom kegyedet. Most beváltom ígéretemet.

Ha valaki távol, száz mérföldekre az imádott hazától boldog lehet, akkor én is az vagyok. Azok vagyunk mindannyian! Boldogok de nem azért, hogy itt Párisban, e nagy világáros falai között élünk, hol emberi nagyság és aljasság, csillogás és nyomor járnak karöltve egymás mellett: hanem boldogok azért, mert végre annyi hányatás után egymást feltalálva, a hü kebleken feledni kezdjük a multak szenvedéseit. Arthur és Adél már egy év óta boldog házaspár, sőt ha szabad megszugno, már egy kis szöke anygalt is rengetnek karjaikon! Szegény két nemes sziv, mily soká kellett egymástól elszakítva vérezniök az én bűnöm miatt! Oh de megszenvedtem én is, idő előtti redők borítják arcomat; elsimulnak-e még valaha, nem tudom? Annyi bánattal gyötört fejem hajszálai ezüst színbe kezdenek játszani, ah ezek többé nem nyerik vissza szép szöke színöket! Wladiszlávom oly jó, oly előzékeny hozzám, soha még egy gondolattal sem célzott reá, mintha engem tartana szenvedéseim okának: oh de az öntudat azt mondja nekem, hogy én vagyok, s iszonyú fájdalmakat érezek, ha arczán a kiállott fájdalmak nyomait feltalálom.

A kis Wladiszláv már oly szép, oly okos, tudom csókjaikkal halmozni el kegyetek, ha megláthatnák.

Emlékeznék-e még azon Gyöngyre, kiről élet-történetünk elbeszélése közben szóltam, a ki az orgyilkos Gyurovics golyója által találva az utfélen maradt. Ő is itt van közöttünk és Jozefinával nem sokára megtartják esküvőjököt. A jó Febronia ápolta és gyógyította fel ezen szerencsétlen szolgát, részt vett ő is a magyar forradalomban, de egykori uraival csak bujdosása közben Istambulban találkozott s azóta sohasem hagyta el öket.

kell tisztába hozni" s aztán az eredményezett egyértelem és akarat alapján nyugodtan, békén tettehez látni.

Vagy azok tana szerint, kik oly jól tudják, hogy „mikor van megmindennek a maga ideje” — talán előbb kell tenni és azután gondolkozni és tisztázni az irányadó elveket? Erre felel a józan értelmű polgárok egészséges belátása.

Ugy látszik, hogy azon tiszteletnek nagyon tetszik a nézetek és meggyőződések meghányásának azon ideje és módja, a midőn mezőkövesdi bunkók és fokosok vagy unghvári golyók verik be a meggyőződést a szellőzött agyvelőkbe, hogy aztán polgárvérrel öntözött földön és testvérhullák halmain lehessen feljutni a képviselői padra. Uram! az ily agyonkapacitálás legyen bármily hasznos is bizonyos érdekek szolgálatába vagy legyen bármily mulatságos is bizonyos kalandor urficskák és kortes-demagógok előtt; de meggyalazza az érzelem, a meggyőződés, az elvek szabadságát, megfertőzi és kiskorunak bélyegzi a népet, mely a szabadsággal — mint gyermek a késsel — csak magát vágja meg.

A felállított elv mellett megjelöli a program a tért, melyen „az alkotmányos élet kérdései szabadon megvitandók” — e tér a szabad, alkotmányos szellemi harc a törvény korlátai között.

E térre hívja fel a program az önállóan gondolkozni és megérett elvek alapján igaz meggyőződéshez jutni kívánó városi polgárokat, — és ha vannak, kik e felhívás hatalmától tartanak: akkor az erőt, mely benne uralkodik — egyedül a józan higgadsággal és hazafias lelkiismerettel felállított elvek igazságában keressék.

E téren emeli magasra a „Baloldali kör” programjának zászlóját és hadat izen mindennek a mi elfogult, a mi szenny, a mi a jó — és nemesnek árthatna; e téren villog fel szellemének kardja, hogy bomolja meg a megrogzított előítéletek köde, és lehulljon a hitvány magánérintetek és érde-

kek rabjárma ott ahol tiszta jóakaró érzelmek és nemesheví lelkesedés gyújt tüzet a hon oltárára. És ha sietünk e zászló alá, ha sereglünk az oltár körül vétek és polgárháboru az?!

A toll még nem vér, a szó sem hasítja meg a koponyákat... Minden éret, miveltelekü ember, ki a parlamentáris megvitatók áldását fel-fogni képes: azt a tüzet, mely az eszmék tisztulásának harcában hányja villámain — nem fogja oly üszöknek venni, mely egyénisége alá gyújtson máglyát, hanem egy oly istenítéletnek, mely a gondolatok és elvek igazságát próbálja meg és dönti el. A sorompók közzé kicsiny és nagy! a kit csak szíve a közüdvért hatni tette ösztönöz. Vegyük elő a pöffeszkedő önelbizottságot és a mohos idők avult czoppfját, hadd porozzunk ki mindent az eszmék lángostorával. Törjön nyílt mezőn lándzsát az a szerény nagyság, a ki felbigyesztett orral a fiatallelkesedésnek és alaposságnak — ha agyában már csak egy izzadt a gondolatok quótája — azt szokta fennen mondani: öcsém, kicsiny vagy te még arra, hogy veled politizáljak. Nem akarom én itt felhozni azt, a mit a borsról mond a magyar példabeszéd, csak azt kívánom, hogy a kor, a rang szellemi fölényének bálványá dőljön meg, az eszmék üdvös összeforrásában, a szellem irtó háborujában ott a hol zászlónk hadrontó hősei azzal a fegyverrel döngetik a tévedés, az álhit, a megvett lelkiismeret bünös elveit, a melyet úgy hívnak, hogy: igazság, jog, világosság.

Nem negatív, demoralizáló, elriasztó lármat, nem meddő piaci politizálást kívánunk mi, hanem tevőleges, józan harczát és cseréjét az elvek megállapításánál támadó gondolatoknak. A „Baloldali kör” éppen azért, hogy egy meghatározott program által lelket adott magának és szerves egészszé lett tette le bizonyító követ azon komoly, őszinte törekvésnek, mely ellentéte az uton-utfélen pipa-füst és pohár között lármazni szokott üres szó — és képzelemzavarnak.

Határozott, komoly iránya, igaz-

és jóért törő szelleme van, mely az üdvért verekvő eszmék háborujára hív fel. A független lélek, mely tárgyilagosságot tisztelben tartani tud, soha nem fog a pártzenvedély féltelen támadásaival oly elvek ellen gyanúsításokkal kikelni, melyeket e program szabadon, nyíltan, higgadtan tár elé a nyilvánosságnak.

Azért csak bátran előre, fel magásra a zászlót: legyen háboru, hadd vesszen el a mi veszni való, s hadd ragyogjon a minek ragyogni kell: az igazság!

A tűz, mely küzdelmeinkben fellobog — a honszeretet szent tüze legyen, legyünk testvérei egymásnak és esküdj ellenségei annak a mi hamis, a mi rossz, a mi kárhuzatos az elvekben.

Adj a ég, hogy a szellemek háboruja közelebb hozza egymáshoz a honfiak szívét, hogy a lezajlott csaták után az egyetértés átkaroló angyala füzzön össze testvért testvérré!

Ha aztán a kiküzdött diadal után fehér lobogót ragad fel a pártok nyugalomra szálló szelleme: osztozzék minden honfikebel fáradalmainak áldásában, — legyen egy az üdv, mely egiünkön földerül, legyen közös a babér, mely a munkás honfi homlokára hajlik.

Ha ezt megadja az eszmék nemes harcának istene: akkor e harcban üdv, győzelem, béke, előre haladás van, és emelkedett kebellet fogjuk minden időben riadni az ily küzdelemre hívó szót: fel, magásra a zászlót: legyen háboru...!

Dobrzenszky Péter.

S+E-nek „viszonzivlelésül”.

A „Nyir” 30-ik számában S+E a „Türjük el egymást” rövid czikkecske írójához, mellékesen „szivlelésül néhány szót” intézni jónak látta.

Aluirt remélte, hogy S+E, ha személyében nem csalódom, „következetes” maradand, mult 1867-ik évi május 5-én aluirthoz intézett e pár sorához: „kérem, tessék megegyszer figyelemmel átolvasni soraimat, s az-

tán nyilatkozni, különben én kegyeddel kénytelen vagyok mindenkorra a levelezést megszakítani s öntől ovakodni.

S igazán is úgy hiszem, mi ketten azóta igen jól érezzük magunkat, mióta egymástól „ovakodunk”. De miután S+E jónak látta a levelezést bár csak közvetve, ismét megnyitni, aluirt csak udvariatságot követne el, ha válaszával elmaradna.

Meg fog bocsátani S+E, ha aluirt is, miután már benne vagyunk az egymástól „ovakodásban”, S+E-nek szintént elmondja — mint elmondta S+E is aluirthoz — hogy mitől kellett volna neki is, aluirthoz intézett nehány szavában „ovakodnia”.

Ovakodnia kellett volna aluirthoz ráfogni, hogy ő a jobboldalt azzal gyanúsította, „mintha az nem tisztelné mások politikai meggyőződését.” — Hol mondta azt aluirt? Vagy tán S+E a sorok között is szokott olvasni, még ott is, hol azok között semmi sincs?

Ovakodnia kellett volna aluirthoz ráfogni, hogy ő a jobboldalt, jószándéku felhívása miatt gyámsági „sarcasmussal bántalmazta”. — Aluirt jobboldalt nem is említett, hanem említette a „Polgártársak” czímű felhívás 17 aláíróját s szavában „sarcasmusi bántalmazást” ezek is csak akkor fognak láthatni, ha a dolgot ők is S+E szemüvegén keresztül fogják tekinteni. — Ha aluirt sarcasmusban és bántalmazva akart volna beszélni, akkor cikket aluirt is bizonynyal B+J-vel, nem egész becsületes nevének kijegyzésével bocsátja közre. — Hogy aluirt mennyire távol áll, azon tisztelt polgártársak „sarcasticus bántalmazási” szándékától, azt senki sem tudja jobban, mint épen azon tisztelt polgártársak magok, s nem hiszem, hogy S+E-nek valaha sikerülne, konkolyhintés útján, őket az ellenkezőről győzni meg.

Ovakodnia kellett volna, aluirthoz ráfogni, hogy „a magyar közoktatási kormányt, loyális magatartása s nyilatkozata miatt gyanúsította”. —

Kedves jó lélek, tudom nehezen esett részvényes szivöknek, midőn minden búcsu nélkül hagytuk el a kedves vidéket a jó barátokat, de ezt tennünk az önfentartás kötelessége parancsolá, áruló környezett bennünket, kit bárhová meutünk mindenütt nyomunkban láttunk, s benne azon tiszte ismertünk ki a galicziai határszelen letartóztatott bennünket, — egy alkalommal láttuk őt gnyos mosolylyal elhaladni mellettünk, ekkor már bizonyosan megtudta kiléteztet, haza érkezőnk szállásunkra azonnal öszszeszedtük mindenünket s tovább bujdosunk. Bocsássanak meg! ilyen a száműzött a bujdosó élete!

Ha érdeklí kegyeteket életünk története, olvassák el a jó Babilasnak másolatban ide mellékelte levelet melyet Istambulból kaptunk, be-lőle mind róla, mind üldözönkről Gyurovicsról megtudhatnak annyit, mennyi életük eddigi története kiegészítésére s az isteni büntető igazság megismerésére szükséges.

Most az ég áldja meg kegyedet, s midőn én mindig örömmel emlékezem vissza azon napokra, melyeket kedves körében töltöttem el, emlékezzék meg a bujdosóról kegyed is a ki már valahára réppartot ért, adja át üdvözletemet mindazoknak, a kik még nem feledtek el. Örömmel nyujtanam búcsucsókra kegyednek ajkamat, de ezt a távolból csak gondolatban teheti s fogadhatja barátója

Hedvig grófnő.

Babilas levele Uminszki Wladiszlávhoz intézve következő tartalmu:

Istambul, november 5. 1853.

Uram!

Midőn e sorokat írom, szabad vagyok, miként a sas, mely a rengeteg szikláiról a nap felé repül, elértem a czélt, a mit elérni társaimmal megessivém. Megboszultam fájdalomaimat és az önk fájdalmait ama szörnyeteg Gyurovicsban. A sors ugy akarta, hogy az ég boszujának eszköze önkért is én legyek és Febronia; és mi megtettük kötelességünket! Meg fognak önk nekem bocsátani hogy a történetek föl tudósítom. E tudósítás oly szent kötelességem, hogy csakis a miatt hagytam el hazám bérceit, reménylvén hogy Istambulban, vagy Viddinben, hova Magyarországból menekültek feltalálom ön-

ket. Sok fáradság után végre egyik magyar tábornoktól ki az izláma tért, s ki önökét személyesen ismeré — tudám meg Párizsbani tartózkodásukat, és én sietek felhasználni e szerencsét, önk között lehetni legalább soraimmal, gondolatban, hiszen mi többé ugy sem találkoztunk.

Tehát mindenekelőtt Gyurovicsról!

Midőn a győzelmes orosz sereg magyarországi hadjáratából visszaérkezett, hazajött a büszke ezredes Gyurovics is, két érdemjel csillogott mellén, egyet Magyarországon kapván Losonc elpusztítása alkalmával a rablásban kitüntetett érdemeiért; rablott kincsei szekerekkel voltak, e mellett temérek pénzt hozott. A megérkezés után egy hétre tüzte ki Febroniával való esküvőjét. Én épen ezen pillanatot vártam Febroniával! Gazságának annyi bizonyítékai voltak már kezeim között, hogy azok folytán az örök kárhozott büntetését is ki lehetett volna rá mondani. Ilyenek voltak: hamisított levelek és okmányok, a jó Adel grófnő számára készített mérgei saját kezű levelébe takarva, melylyel a mérget kormányzóknak követelé a gyógyszerhárból; a Juranoff ezredesnek csalhatatlanul általa történt meggyilkolása, mely gazságának nyomára azon kötélt által jutottam, melyet a szerencsétlen ezredes nyakán felejtett s melyet a merénylet éjszakáján vásárolt; a kincstárnak általa történt kirablására és biztos adatok voltak kezeim között és még több temérek gonoszságainak bünjelei.

Győzelmemben biztos valék, azért nyíltan vádoltam őt! A haditörvényszék összeült, az ezredes maga elé állította és elébe adta a vádpontokat. Tagadtott mindent; de midőn vádlóként engem látott előtte állani, s bizonyítékaimat megismeré; elsápadt s tajtékoz ajkával átkokat szórt reám, majd daczosan emelte fel fejét, vadul forgatta apró szeméit, zavart feleleteket adott a kérdésekre, akarata ellenére is mindent kivallott.

A haditörvényszék kötélt általi halálra ítélte!

De én nem akartam halálát ezen embernek, mi büntetés azon nehány pillanatnyi kín, mely az életet eloltja, oly gonosztevőnek, ki egy örökkévalóságban sem tudná jóvá tenni gazságait?

Mielőtt a halálos ítélet kihirdetett volna, siettem Pétervárra a czártól másnemű büntetést eszközölni. Nehezen lehetett, de megnyertem.

Midőn haza értem Varsóba, épen azon napon volt a halálos ítélet végrehajtandó. Már kiállott a kozák ezred, Gyurovics egyenruhában megjelent a négyszeg közepén, olyan volt mint a sir, s a fehér alapon veres szeplőt, még jobban kitüntetnek, tejt lecsüggesztette, alig birt lábán megállani; távolról néztem midőn mellől a rendjeleket leszagatták, ezredesi öltönyt letépték róla s csaknem félmeztelen feltették a gyászkozsira. Roppant tömeg kísérte a kivégezés helyre, látni lehetett a titkos örömet a lengyelek arczaín. Most kezembem volt a bosszu minden eszköze, s örömtől dobogott az én kebelém is! Engedtem mindent történni s csak távolból követtem a kísérletet, midőn a kivégezés helyre értem én is megállapodtam. A lelkes elvégző kötelességét s átadott Gyurovics a bakónak, már kezei hátra voltak kötve, már a kötélt nyakára alkalmaztatott, — hadd érezze át a halálos kínokat gondolom — s csak akkor szuram kardom hegyére a fehér kendőt s megsarkantyuzván paripámot, „kegyelem! kegyelem!” kiáltással rohantam a kivégezés helyére, épen jókor, mert ha egy perczet késedelmezem a rabló megszünt élni.

Most át nyujtam a kegyelmi iratot, Gyurovics felemelte szeméit, midőn kezeit megoldották győzelmi mosolylyal büszkén tekintgetett körül. Szerencsétlen nem tudá, hogy könnyebb lett volna már neki elszenevni a halált, mint a kegyelmi iratban reámért kínokat. Mielőtt a kegyelmi irat felolvastatott volna hozzá menék s füleibe sugám: ez volt az ősz Póthorodeczkiért!

A kegyelem, halál helyett, száz kancsuka ütést a bitófa alatt, és élethossziglani szibériai sánczfogságot utalványozott számára.

Mint a vadállat ordított a gonosztevő az ítélet hallattára, de megragadták s midőn az első kancsuka ütés hátán csattogott, ismét füleibe sugám! e száz kancsuka ütés Adel grófnőért, és Arthurért fizettetik.

Hal átkozott! kiálta fel, de szavait elfojtották a fájdalom jajkiáltásai. Elverték rajta a büntetést, de ő már sokat nem érezett, mert ájul-tan összeesett.

Becsületes ember meghalt volna e kínok között, de ő kiállotta, ki kellett állania mert még mindez kevés büntetés vala.

Két hét mulva felüldült s kieszközöltem, hogy én kísérhessem cserkesz társaimmal Szibéria felé. Ugy lett, midőn lábait a súlyos vaslánc kidörzsölé, s ömlő vére jelölte utunkat, ismét mondam neki: ez Uminszkiért és Osztrovszkiért! És a mit ezután halálodig szenvedni fogsz, legyen büntetésed apámért, anyámért, Febroniám szülőiért kiket leglyilkoltál. Egy erénye volt bünös éltednek, — mondam neki mi közben valódi alakomban ismerttem meg magamat — s ez egy erényed volt, hogy Febroniám ártatlanságát be nem szennyezed. Áldjad érte Istenedet, mert most hazámba huzcolnálak, s holdidg kinezám bünös testedet.

Ekkor átadtam a közeli katonai laktanya parancsnokának tovább szállítás végett, én pedig társaimmal és Febroniával visszatértem hazám bércei közé. Febronia kedves nóm immár, s egymás karjain elfeledtük kiállott szenvedésinket.

Még egy szent kötelességet kell teljesítenem. Febroniám a Gyurovics kincseit, mielőtt a kormány lefoglalta volna — elrejtette. Sokáig gondolkodtam felette mi tevé legyek vele. A kormány önököt megrabolta, mert javaikat elfoglala, így okoskodtam, — Gyurovics megrabolta önököt is a kormányt is: ezen érték tehát melyet ő rakásra halmozott, Isten és emberek előtt önököt illeti, mert Gyurovics a kormánytól csak az önököt rabolta el. E soraim kíséretében küldöm e kincseket: 50 ezer rubel és 20 ezer darab arany.

Midőn soraimat bevégeztem indulok hazámba hű Febroniám epedve vár! csatára készülnék a moszkók ellen, meleg napok várnak reánk! Ha olvasni fognak önök harcainkról, imádkozzanak mert közös ellenségünk ellen harcolunk. Isten áldja meg önököt! Emlékezznek meg rólam, ki önököt sohasem felejtendem.

A grófnők kezeit csokolja, önököt uram üdvözli

Sagán (Babilas) a muridák alparancsnoka.

Uram! egy alkotmányos felelős kormány nem pápa, s ha mégis oly „non possumus“-féle nyilatkozatot tesz, bizony nem gyanúsítás az, ha azok, a kik „érzik“ egy ily nyilatkozatnak súlyját, őszintén kijelentik, hogy mit tartanak az ilyfajta „loyalis miniszteri magatartásról“.

Okavodnia kellett volna alulirra ráfogni, hogy „prognostisálni“ akart valamit a bekövetkezendő városi tisztújításról. — Tehát alulirt nézetét S+E nem osztja, hogy nem kell ily korán már e térére vinni a dolgot, mint azt a „Polgártársak“ című felhívás tevő? — tehát S+E más prognosticont akar felállítani, mint azt, hogy csak a személyes tulajdonok nyomjanak a latban, szabadelvű alkotmányos városban, a tisztújításnál, s nem párt vagy más érdekek? — Köszönjük az ily tanácsot, de a kik városunk javát akarjuk, nem élünk vele.

Okavodnia kellett volna S+E-nek még számokba is bocsátkozni. — Meglehet, hogy majd ezerheten is lesznek azok, a kik a „Polgártársak“ című felhívást aláírják; de hogy most a felhívás aláírói csak tizenheten, sőt már csak tizenhatan vannak, az tény. — A ki sokat bizonyít, mitsem bizonyít.

Végre nem tudom, hogy az S—E alatt, sajátképen nem két aláíró s nevet kell-e értenem, tekintve azon többes számot, melyben alulirtat „figyelmeztetik, hogy ne játszó kameleon színeket“. — A figyelmeztetést, mint hozzám nem férő, egyszerűen visszautasítom. — Mind a ketten kijártuk már az iskolát, s már egyszer én is „figyelmeztettem“ S—E-t, hogy nem vagyok iskolás gyerek, kihez oly magas lóról beszéljen. — Hogy ki a kameleon? az-e, ki mint szegény magam, szerény állásomban, most is az 1848-, 1861- és 1865-ik évi alapon vélem állani magamat, és a volt primás 1861 utáni elvét, hogy „minden áron“ ki kell békülni Ausztriával, sajátomná tenni nem bírtam, vagy más? azt ítélje meg egy harmadik. — Nem jártam én abba az iskolába, a hol kameleonokat nevelnek; de bizonyosan S—E sem volt ott, a hol viszont a „Türjük el egymást“ elvének iskolája van; s alulirt sokkal jobban tiszteli önmagát, mint hogy nevet betűk alatt eltakarva, viszonszivleléstül S—E-t, hasonértékű vagy értelmű címmel tisztelné meg, a mely S—E-től nem távol áll.

Ezzel az újabb levelezést befejeztnek tekintti

Nyiregyházán, aug. 1. 1868.

Bartholomaeidesz János.

Nyirfalombok.

XIV.

(Egy „olvasó“ krónikája. — Szerény nefelejtis. — Hátha nem az? — Górcsó nekil — A világhírű spanyol lovag — magyar kiadásban. — Beszéljünk komolyan. — Ha lehetne! — Egy kis szelölötetés. — Első utolsó komoly szó.)

Az ötvenes évek elején „Pio nono“ szent-sége“ egy értékes „olvasó“ küldött ajándékul a nápolyi királynőnek. Az ajándék becsét a művészi kivitel is tetemesen emelte, a mennyiben tizenkét nagyobb kővén a tizenkét apostol arcképe volt remek domborvásban ábrázolva. Hanem a művész a pápai „csalhatatlanság“ dacára is az „italianissimik“ közé tartozott, s így történt, hogy midőn a magas ajándék megáldva, beszentelve szerencsésen elérkezett küldetése helyére, és ott mértő szemle tárgya lón, — a nápolyi udvar azon „sajátságos“ meglepetésben részesült, hogy Péter és Pál helyett két modern „olasz“ apostol szerepel az arcképek között, még pedig, corpo di buceo! plane Mazzini és Garibaldi. (Volksboote 1851.)

Hasonnemű meglepetéssel találkoztunk a „Nyir“ folyó évi 30-ik számában a „Nyirfalombok és nefelejtis“ című, s úgy látszik a szerkesztőség előtt magas becsben álló — mert Ci-

cero-betűkkel nyomtatott — cikkben, hol bizonyos S—E, uramfia! még úgy adja ki magát, mint valami szerény nefelejtis! Risum teneatis! Az „Idők Tanuja“ és „Pesti Hírnök“ „pápa szemén“ lehet hogy az; de Linné Jussieu és más tekintélyek szerint — nem. Hiányzik jelszóló nála a negyvezett „azurkék“ szín, de sötét igen fekete szírom-köntösben díszel; no meg a szerénység sem nagyon erős oldala, mert különben nem nyújtogatná nyakát, hogy az ártatlan „Nyirfalombokat“ megtépásza; hanem az igaz anyyi tuskével és tövissel van elborítva, hogy egyenesen a „belladonna“ vagy „osimpaj“ egyik válfajjal tekintenek, ha azon kétyel nem merülne fel lelkünkben: hátha épen a „kryptogamok“ osztályába tartozik?

De micsoda hát, ha nem nefelejtis? Eh, mit tünődünk... elő a görösével s azonnal felismerjük; „vaih ki ő, és merre van hazája?“ Jó égi! hiszen nem növény ez, hanem egy hatalmas dalia, szakasztott mása a halhatlan Cervantes örök emlékü hősének, — a hírhedt levante „Don Quichotte“ legújabb magyar kiadásban!

Miként is lehetnék ily rövidlátók, hogy hő-süinkt rögről fel nem ismertük? Ezer bocsánat nemes bajnok! nem láttuk oldaladon hü fegyverhordozódat, a fidelis „Sancho Pansát“ (ha csak ezután nem válik ki onnan a „tizenhét — tizenhatos“ tribusból) s egyedül e sajnos körülmény okozta tévedésünket. Most már láunk hő-siességed teljes magasságában és mélységében; látjuk mily délcegen poroszkálsz a kedélyes és elpusztíthatatlan flegmaju „Rozinántén“, kezében a „syllabus“ csorba pengéje, rozsdáete pajzsodon a kihívó devise: „Roma vagy a halál“, (persze père Lonkai és Jean Tarcu szellemében), látjuk, és pedig nem köznapit élvezettel, mint rontasz ádáz haragra gyuladva tárgyaknak és eszméknek, mik sokkal magasabban állanak, semmint apró emberkének nyomorú handabandái árt-hatnának nemes fonségöknek!

Hát még a derék Cervantes dicsőült szelleme minő gyönyört élvez látásodon, — halhatlan hősének XIX-ik századi kitünő diszpeldányán!

Hanem legyen elég a tréfából, — beszéljünk komolyan.

Komolyan? Lehetetlen! Komolyan beszélni azzal, ki „Nyirfalombok és nefelejtis“ cikkének, a cím által szabatosan körvonalozott keretében nem csak a „Türjük el egymást“ című tapintatos cikk íróját, nem csak a „Nyir“ hanem a nyiregyházai „balkört“ (sic), sőt még Tisza Kálmánt is — hogy ugy szóljunk — „üstökön ragadvá“ berántja; és bírál, tanácsol, gyanúsít a nélkül hogy eljárását indokolná, — „árgusi szemé“, pedig elannyira meggyöngyült a „pápaszem“ miatt, hogy „látván nem lát“.

Komolyan beszélni azzal, ki mintha a „Gesu“-ben, vagy a „nagy“ Eszobar, a „tudós“ Guarez, az „okos“ Diána „lábasinál“ végezte volna logikai tanulmányait, ezen passusunkból:

„nem rajongunk ugyan az „uj“ püspökségért, sőt általában semmi „püspökség“ nem eszményképünk (levén elvünk és jelszavunk álladalmi és egyházi téren a „decentralisatio“) hanem azért — kivételesen — „ezen“ új püspökség életet, virágzást, bel és külterjes gyarapodást ohajtunk lelkünk mélyéből, szívünk egész melegével, — igen mert kultusánál a magyarral vet akarja visszahelyezni régen nélkülözött ősjogaiba“ —

ezen passusunkból — mondjuk — Loyola fiainak elvét: „a cél szentesíti az eszközöket“ erőlködik ráolvasni árva fejünkre, sőt „elvtársainkra“ is holott mi bár „fejedelmi többest“ használva mindig saját szakálunkra nyilatkozunk; s holott az általa idézett elvre épen ő válthatna „kizáró szabadalmat“, mint a ki a világszellemtől menthetlenül elítélt „szegény (!) j.....kat“ kegyes szemfogatások között menteti.

Komolyan beszélni azzal, ki szavainkat: „a magyar klerus nyolczszáz év óta békésen él s másik nyolczszázig élni törekszik e hazában“ mint rágalmazást denuncijálja; s midőn a magyar klerust az egéki emeli, tökéletesen ignorálja a kegyetlen fanatismust, mely Kolonics és Zinzendorf kardinalok, Bárony, Erdődy püspökök és Sámbar, Zablaszki Káráz stb. stb. által annyi sohajt, könyvet és vért árasztott e szegény hazára.

Komolyan beszélni azzal, ki az apostoli elv ellenében a püspökségre, mint az apostoliság kifolyására apellál, s az „egyház egységének“ Róma e telhetetlen „Moloch“-jának a nép szemleli és erkölcsi épülését öntudatosan feláldozza.

Komolyan beszélni azzal, ki midőn mi a dorogi új püspökség kultusánál a magyar nyelvnek, tehát anép nyelvünk teljes érvényesítését üdvözöljük, s innen folyólag, de a hivatolt apostoli elv alapján is mindenütt és egészben a nép nyelvét ohajtjuk és sürgetjük a latin helyett használtatni, — azért bojtortjánkodik belénk, mert nem ütökünk meg azon, hogy „más egyházakban — Zemplén vagy más tót megyékben (nesze nekéd Zemplén) tót nyelven, Szabolcs-megyében is egyik városban szláv, másik városban német nyelven papolnak s énekelnek“.

Komolyan beszélni azzal, ki a famosus „non possumus“ étkelen bálványimadásában nyíltan és vakmerően hadat izen a népjognak, közművelődésnek, hazának, emberiségnek; s még hozzá „Isten szent ügyére“ hivatkozik; mintha nem ismerné már a világ annak az emlékezetes „ad majorem Dei gloriam“ jelszónak súlyát horderejét, sőtét, véres iszonyait!

Nem, — a ferdítések, csűrös-csavarás és antediluvianus eszmék „nagy Kophtája“-val komolyan nem lehet beszélünk.

Ilyenek ellenében, mint egy kitünő író megjegyzi: „mit Beweisen aufzutreten, würde überflüssig sein, und es blieb nur übrig, sie lächerlich zu machen“.

Am beszéljen tehát S—E a mit akar, vele többé komolyan nem állunk szóba, — nem még akkor sem, ha azt cselekedné, miről a genialis Weber emlékezik:

Und drauf ging Gökings Prior weiter,
Und blieb an einem Schranke steh'n,
Und zeigte mir ein Stückchen von der Leiter,
Die Jakob einst — im Traume geseh'n.

Hanem első és utolsó komoly szavunk hozzá, cikkünk befejezésül:

— Boszankodol, tehát nincs igazad.
És, mint Taubman találólólag mondja:
Si cum Jesuitis, non cum Jesu itis,
Si cum Jesu itis, non cum Jesuitis.

Z. Y.

LEVELEZÉSEK.

N.-Kálló, jul. 31.

Politikailag mozgalmas korunkban, midőn a közfigyelem országgyűlésünk közjogi s belbiztosítási és törvénykezési rendezésünk érdekeiben munkálkodására van irányulva, — szinte nyugopuntul szolgál a társadalmi mozgalmak figyelmese s szemlélése annak, mely érdekeltséggel és erővel lép előtérbe minden törekvés, mely hazánk szellemi felvirágoztatását célozza.

Ez irányban, egyik legelső szükségünk, a közokt. érdekeinek való szolgálata, vezette ez év elején a „Szabolcsi Takarékpénztár-Egylet“ közgyűlését, egy N.-Kállóban tervezett, minden hitfelekezetre közös real-iskola társadalmi uton létrehozásának kezdeményezésére, melyről a minap jelentve lett, hogy az addig beérkezett 61 gyűjtő-iven 13,688 fr. 67 kr. lett aláírva, s részt be is fizette.

Lelki élvezettel vettük az elégtételt, hogy az ország minden vidékéről polgári állás és felekezeti különbség nélkül üdvözöltetett e törekvés — a többek közt kiemelve soraik érkezésének sorrendében Pankovics István munkácsi püspök, Mandel Pál pesti jogtudor, Perger János kassai püspök, Mikita Máté m.-pócsi monostorfőnök, Rohrbach Antal szegedi gyógyszerész, Dogály Gusztáv t.-búdi földbírtokos urak által. Nagy érdekünk ismerjük a veszprémi magyar cizmadiák czéh, s a pestvárosi egyesült szabó czéh leveleit, melyek „tekintve a czélnak nemes irányát és hazafias szellemét“ küldték be adományait, azon ohajttal: „adja az isten, hogy azon üdvös és hasznos czél az emberiség javára mielőbb létre jöjjön!“ s „Isten segítse önköt törekvéit, hogy ezen elvetelt nemes mag mihamarább az egész országban elágazzon és dúsán gyümölcsözőn az egész nemzet előhaladásában.“ Legközelebb pedig szab. kir. Debreczen város közgyűlése „számu határozatával e czéla földterhelmentési kötvényekben 1000 frtot adományozván, ezen adományát következő szavakkal kísérte: „Adja az ég, hogy ezen nem csak N.-Kálló és közeli vidéke, hanem az egész haza érdekében is üdvös kezdeményezés, az alapító társulat nemes törekvéséhez méltó elismeréssel találkozzán, az ügy fontosságának megfelelő buzgalommal karoltassák fel, nem csak Szabolcs-megye lelkes közönsége, hanem hazánk szellemi és anyagi előhaladása iránt fogékonysággal és érdekeltséggel bíró minden igaz ügybarát által, hogy mielőbb létrejövén a tervezett real-iskola, nevelhessen a hazának oly iparosokat, kik jóakarattal és szorgalommal szakértelemmel párosítva, erőteljes tényezőivé váljanak a hazai közgazdagságnak, melyben nemzetünk jobb jövője megszilárdításának egyik leghathatósabb eszköze kénytelen mindenki felismerni, ki a világesemények színvonalára képes emelkedni.“ — Mily egyszerűségben nemes kifejezés az igazságának!

Mindezekből örömmel konstatáljuk azon tanúságot, hogy a közoktatás s népnevelés fejlesztése iránti törekvés, közérület kifolyása, s hogy azon elv, mely a közoktatás s népnevelés érdekeit a vallásfelekezeteleg eggyoldvul korlátoltságából, a különböző vallásfelekezettek hitelvi s érteleme nélkül, s minden hitfelekezetet vallásoktatási szabadsága teljes megóvásával, a keresztény szeretet s műveltség egyenvalóvá ohajtja emelni, s a tudományokat és ismereteket tárgyilagossá függetlenségben általánosítani s fejleszteni célozza: — napjainkban s nálunk is, lála Istennek, a társadalom minden rétegében érik, sőt érett; s jogosult azon reményünk, melynek fogva az ugyanezen elv alapján a hitfelekezeti jogai s igényei kiméletével szervezett közoktatásügyi törvényjavaslatot hazánkban, mint kihatásában mérlegezhetlenül áldást — üdvözöljük.

BEL- ÉS KÜLFÖLDI HIREK.

— Az északkeleti magyar vaspálya igazgatójává Ivánka Imre és főtiktárrá Podhorszky Lajos neveztettek ki.

— Bécsi lapok ismételve írják, hogy Fest Imre államtitkár ur az államszolgálatot elhagyja, s az angol-magyar bank igazgatóságába lép. — Ugyanezt beszélék Weninger Vincze urról, ki hir szerint a magyar hitelbanknál vállal alkalmazást.

— Az igazságügyi miniszterium utasította a megyéket, hogy küldjék be jelentéseiket, vajjon a telekkönyvi tisztviselők letették-e a szabályszerű vizsgát vagy nem? Jövöre e vizsgák a hivatalképesség előfeltételét képezendik s e

végre a miniszteriumban külön vizsgáló bizottmány állíttatik.

— A magyar északkeleti vasutra vonatkozó aláírási felhívás aug. 2-án jelent meg. Az aláírás aug. 8-án és 10-én megy végbe a bécsi és pesti anglo-bankoknál.

— A Beniczky-ügyben következő felhívást tett közzé a pestvárosi kapitányság: „Azon névtelen levél írója, ki f. é. aug. 3-ról Beniczky Lajos ügyében a pestvárosi főkapitánysághoz címzett s a Lipót-külvárosban feladott levelet írta, felkéretik, hogy velem személyesen értekezni — vagy egy újabb levélben — a névtelen levélben homályosan jelzett körülményekről — bővebb felvilágosítást adni sziveskedjék. Pest 1868. aug. 4-én. Polgár Károly, h. főkapitány.“

— Az esküdtészi tárgyalásról való kimaradás miatt két budai esküdtre pénzbírságot szabtak: az egyikre 50, a másikra 30 frtot.

VEGYES HIREK.

† Révész Bálint debreczeni lelkész és a tiszáninneni egyházközség főjegyzőjének egyetlen leánya Emma aug. 2-án meghalt.

** A „Felsőtisza vidéki Gazdasági-Egylet“ mintagazdászati felügyelője Nyiri Ferencz ur f. hó 9-én a gazdasági kertben dinnye-szüretet rendez.

** A Hajdu-kerület f. hó 3-án tartott kisgyűlést, melynek rövid jegyzőkönyvi kivonatát jövő számunkban közöljük.

** Nyiregyházának szeptember 1-től kezdve rendes és jól felszerelt könyv-, mű- és hangjeggy kereskedése lesz. Ifj. Csáthy Lajos ur erre nézve az engedélyt már megnyerte, és a városházával szemben levő Barsacs gyógyszer-tára mellett bolti helyiséget ki is bérelte. — Örömmel üdvözöljük e vállalatot, melynek hiányát városi és vidéki közönségünk mindeztideig nagyon érezte.

** T. olvasóinknak figyelmébe ajánljuk lapunk mai számának hirdetési rovatában olvasható meghívást a Nyiregyháza-Ungvári vasút érdekében tartandó gyűlésre vonatkozólag.

** A Tiszavidéki Naptár“ előfizetési ivartókat felkérjük, azokat legfeljebb f. hó 15-ig beküldeni. A később beérkezők csak mint egyszerű megrendelések fognak tekintetni.

— Debreczenben aug. 2-át, mint a debreczeni önvédelmi harc 19-ik, a honvéd-emlék főnnállásának első évfordulati napját, a polgárság és honvéd-egylet kegyeletesen kívánták volna megülni. E czélból a 49-hől megmaradt és a főkönyvtárban őrzött lobogó elővitelle mellett, délután a honvéd-sirokhoz népes menet indult meg, élén Kaskovics István honvéd alezredessel. Azonban itt némely izgága fő kiabálni kezdett, hogy nekik Wesselényi kell vezérül. A vizsály kitört. A honvédek, kik dicsően elhunyt bajnoktársaik emléket megülni gyűltek össze, veszekedést támasztottak, s aztán mentek részint a korcsmába, részint haza.

ÜZLET.

— Tokaj, aug. 7. Buza köblönkint 8 fr. Kétszeres 7 fr. Rozs 4 fr. 40 kr. Árpa 3 fr. 20 kr. Zab 2 fr. 80 kr. Köles 10 fr. 50 kr. Tengeri 3 fr. 80 kr. Szalonna magyar itcze 36 fr. Burgonya köble 2 fr. Szesz magyar itcze, 30 fok. 20 kr. Marhabus fontja 20 kr.

— Miskolcz, aug. 1—5. Búza mérőnkint 3 frt 60 kr.—3 frt 80 kr. Kétszeres 2 frt 30 kr.—2 frt 40 kr. Rozs 2 frt 10 kr.—2 frt 20 kr. Árpa 1 frt 40 kr.—1 frt 60 kr. Zab 1 frt 00 kr.—1 frt 10 kr. Kukoricza 1 frt 60 kr.—1 frt 70 kr. Kása 2 frt 60 kr.—2 frt 70 kr. Bab 3 frt 50 kr.—3 frt 80 kr. Borsó 4 frt 00 kr.—0 frt 00 kr. Lencse 4 frt 00 kr.—0 frt 00 kr. Burgonya 1 frt 20 kr.—0 frt 00 kr. Szesznek itczéje 30 fok 00—00 kr. Szalonnának fontja 00—00 kr. Marhabus fontja 00 kr.

— Debreczen, auguszt. 6. Ezen a héten a gabonaüzlet élénkebb hangulattal kezdett működni; az árpa nagyon keresett volt, és az elalkudott összeg néhány ezer köbölre rugott; kész idei rozs is szállítottatott külföldre; és a hogy a körülmények mutatják, lesz kivitel augusztus hóban. Az árak következők: buza köble 6 frt 40 kr.—7 frt; rozs 4 frt 40—60 kr.; árpa 3 frt 20—40 kr.; zab 2 frt 80—3 frt; tengeri 3 frt 60—80 kr. — A gajpu nagyon pang. — A szalonna is el volt hanárgolva; az ár egy kevéssé megerősökönt, 35 frton lehetett szep nehéző szalonnát venni.

A nyiregyházi gabnacsarnokban

jegyzőkönyvileg beigtatotti terményárak o. értékben.

Alsó ausztr. mérő szerint	aug. 8.	
	leg. alant	leg. fent
Buza	3.00—3.60	
Rozs	2.30—2.40	
Árpa, serfözésre	1.30—1.50	
táplálékra	0.00—0.00	
Zab	1.20—1.30	
Kukoricza	1.80—2.00	
Köles	2.00—2.20	
Bab	3.00—3.20	
Repcze	0.00—0.00	
Mák	0.00—0.00	
Bükköny	0.00—0.00	
Lenmag	0.00—0.00	
Vörös Lóhera	0.00—0.00	
Luczerna	0.00—0.00	
Szesz, magyar itcze	21—21	
Virágolaj, mázsánkint	20—21	

Bécsi távirati börze-tudósítás.

Auguszt. 7.

5% metaliques 58.40. — 5% metaliques máj. és nov. 58.50. — 5% nemzeti kölcsön 62.50. — 1860. államkölcsön 84.00. — Bankrészvény 729.00. — Hitelrészvény 211.10. — London 113.60. — Ezüst 111.35. — Cs. k. arany 5.39%.

TUDAKOZÓ INTÉZETI HIRADÓ.

(E rovatban egy-egy közlésért 20 kr. o. é. fizetendő.)

Kerestetik hasznóberbe egy jó zongora.

Többrendbeli eseléd alkalmazást keres.

Egy igen szép vasbücső jutányos áron eladó.

Egy önálló lakház hasznóberbe kerestetik.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Börkey Imre.

KIMUTATÁS

a cs. kir. szab. tiszavidéki vaspálya forgalmának bevételeiről.

	Utazók száma	Poggyász gyorsvonattal és teher		B e v é t e l							
		mázsa	%	személyek-ért		holmikért		összesen			
				fr.	kr.	fr.	kr.	fr.	kr.		
1868. Forgalmi vonal 78 1/2 mfd.											
Julius hó	40071	1161535	48	117967	02	10449	62	313667	08	442083	72
Január 1-től június 30-ig	223100	7514082	67	566234	53	62875	59	2097521	74	2726631	86
Egész	263171	8675618	15	684201	55	73325	21	2411188	82	3168715	58
1867. Forgalmi vonal 78 1/2 mfd.											
Julius hó	36860	988189	19	102689	67	6929	03	279913	89	389532	59
Január 1-től június 30-ig	206437	4420989	47	533766	03	40381	38	1354612	88	1928760	29
Egész	243297	5409178	66	636455	70	47310	41	1634526	77	2318292	88

A cs. kir. szab. tiszai vaspálya igazgatósága.

Menetrend a cs. kir. szab. tiszavidéki vasut-társaság 1868. évi mártius 1-től kezdve további rendelkezésig.

I. Bécs és Pestről Kassa felé.				III. Bécs és Pestről Nagy-Várads felé.				V. Aradról Pest és Bécs felé.				VI. Nagy-Váradról Pest és Bécs felé.										
óra	perc	napr.	óra	perc	napr.	óra	perc	napr.	óra	perc	napr.	óra	perc	napr.	óra	perc	napr.					
Bécs	ind.	8	—	este	7	45	reggel	Bécs	indulás	8	—	este	10	15	d. e.	Arad	indulás	10	15	d. e.		
Pest	"	6	31	regg.	5	19	este	Pest	"	6	31	reggel	Csaba	"	12	7	délb.	Csaba	"	12	7	délb.
Czepléd	"	9	49	"	8	4	este	Czepléd	"	9	49	"	Mező-Túr	"	2	27	d. u.	Mező-Túr	"	2	27	d. u.
Szolnok	"	10	57	"	9	17	éjjel	Püspök-Ladány	"	2	5	d. u.	Szolnok	"	4	20	"	Szolnok	"	4	20	"
Püsp.-Ladány	"	1	33	d. u.	1	3	éjjel	Berettyó-Ujfalu	"	3	14	"	Czepléd	"	5	31	este	Czepléd	"	5	31	este
Debreczen	"	3	5	"	3	48	reggel	Nagyvárad	érkezik	4	31	"	Pest	"	8	40	"	Pest	"	8	40	"
Nyiregyháza	"	4	33	"	6	24	reggel					Bécs	"	6	—	reggel	Bécs	"	6	—	reggel	
Tokaj	"	5	31	este	8	9	reggel															
Miskolcz	"	7	24	"	10	46	d. e.															
Kassa	érk.	9	56	"	1	51	d. u.															

HIRDETÉSEK.

(147) 0-1 **Korpa kapható**
mázsa 1 fr. 50 kr. o. ért.
Nyiregyházán
Baruch Arnoldnál.

Figyelmeztetés
minden korbeliek, de leginkább öreg korban élőkhez. (142) 3-3

Alulirotnak az orvosi téren hosszab bűvárkodás után sikerülvén egy oly biztosan ható gyógyszer feltalálni, (mint azt az alább közölt nyilatkozatok a ujabb megrendelések tanúsítják) mely a tüdőguta, tüdőhurut, mellhőrgés, mellégés, szivdobogás, fulladás vagy nehéz lélekzetvételnél, kezdődő vagy kifejtett mellvízkóránál, hosszú ideig tartó hideglelésből származni szokott testi felpuffadás vagy vízkórai hajlamnál, lép és máj túltengésnél s daganatnál sikeresen használható s a legmakacsabb köhögést is rögtön megszünteti, — különösen használható azonban a ragacos flema fel nem köhögés esetében öregeknél, kik leginkább tavasszal és ősszel szoktak kitéve lenni a tüdőguta, tüdőszélhűdésnek (Schleimschlag) s a hektikárai hajlamot is eltávolítja.

Bátorkodom tehát a n. é. közönséget ismételve arra figyelmeztetni, hogy az említett gyógyszer könnyebb használat végett pilula — labdacs — alakban készítem, melyből 100 darab saját pecséttemmel üvegben lepecsételve s használati utasítással ellátva Debreczenben Várad-utca 2131-ik szám alatt alulirotnál, Telegdi Lajos könyvkereskedésében, Rot-schnek Emil gyógyszerárán, továbbá Werfer Károly könyvkereskedésében Kassán, Kornstein János urnál Ungvárott kapható s utófizetés mellett is megrendelhető. Ára egy üvegesnek vagyis 100 darabnak 3 frt o. é. Írásbeli megkeresésre egyéb bajokban is orvosi tanácsommal szívesen szolgálok.

Debreczenben, július havában, 1868.

Ócsvári Ede m. k.
orvos és szülész, Debreczenben,
a m. kir. term. tud. s több tud. társulatok r. tagja.

HIRDETÉS.
A Paszabi kir. kisebb hasznóvételek (korcsmáltatási jog, halászat, fakereskedési rakhely a Tisza partján) 1869-ik évi január 1-től kezdődő három egymást követő évre árvereltetnek Paszabon folyó évi augusztus hó 27-én reggeli 9 órakor — 200 o. ért. frt bánatpénz mellett. — Az árverelési feltételek Paszabon a község háznál, és Berezenen alulirtnál megtekinthetők.

Fenntírt napra egyszermind a paszabi érdekelt t. cz. birotokos urak is gyűlési tanácskozássra meghívottak.

Kelt Berezenen, augusztus 4-én, 1868.

(146) *1 **Várady Antal**
birtokossági megbizott.

8371. sz. **HIRDETMÉNY!**
A cs. kir. szab. tiszavidéki vasut igazgatósága ezennel közhírré teszi, hogy az igazgatósági tanács f. é. június 10-én kelt határozata következtében a tiszavidéki vasuti üzlet vezetése céljából Pesten székelő üzleti igazgatóság felállított, mely hivatalkodását f. é. augusztus 10-én kezdendi meg.

Az üzleti igazgatóság irodája a dunasori „Heinrich“-féle házban 10-ik sz. alatt 2-ik emeletben van elhelyezve. (144) 3-1

Bécsben, augusztus 4-én, 1868.

Árverési hirdetmény!
Melylyel a m. kir. közalapítványi czeplédi kerület főnöksége részéről közhírré tétetik, miszerint a m. kir. közalapítványokhoz tartozó Sonkolyos és Vadászi puszták folyó évi augusztus hó 17-én a N.-Várad m. kir. adóhivatalnál ujabban tartandó árverés útján f. é. szeptember hó 1-ső napjától számított 9 % kilenc egymasután következő évre a legtöbbet ígérőknek az érintett adóhivatalnál időközben, ugy az árverési napon meglátható feltételek nyomán hasznóberbe fognak adni, melyre a tisztelt vállalkozni szándékozók ezennel meghívottak.

Kelt Czepléden, augusztus 4-én, 1868.

(143) 2-1 **Földváry Gábor.**
Nyiregyháza, 1868. Nyomatott Dobay Sándornál.

Meghívás.
A Nyiregyháza-Ungvár között építendő vasut ügyében az érdekeltek folyó évi szeptember hó 2-án d. u. 5 órakor a n.-kállói megyeházban tanácskozást fognak tartani, a melyre a részvényesek s a t. cz. közönség tisztelettel meghívottak.

(145) 3-1 **Horváth Imre**
társ. ideigl. jegyző.

A „FEHÉR LÓ“
czimű **SZÁLLODÁT** (141) 3-3
DEBRECZENBEN

ujabban berendeztem és a szobákat telegraphokkal ellátam; legfőbb gondot fordítok a konyhára, pinczére, gyors és pontos kiszolgálásra; s bizton reményelem, hogy t. cz. vendégeim, mint eddig, ugy jövőben is, legnagyobb megelégedéssel hagyandják el mindig szállodámat.

Továbbá van szerencsém a t. cz. utazó közönséget értesíteni, hogy f. é. július 1-től kezdve

a debreczeni vasuti állomáson levő
VENDÉGLÖT
szintén átvetttem, a hol a kiszolgálást minden tekintetben ugyanaz leend, mint a fent említett szállodában.

Számos látogatást és pártfogást kér
Frohner Bernát
a „Fehér ló“ szálloda és a vasuti vendéglő bérloje.